
СЪДЪРЖАНИЕ

АРХЕОЛОГИЯ

<i>Мартин Христов</i> ЕДИН ИНТЕРЕСЕН КАМЕНЕН СЪД ОТ РАННАТА БРОНЗОВА ЕПОХА ОТ СБИРКАТА В СЕЛО СВЕЖЕН, ПЛОВДИВСКА ОБЛАСТ	11
<i>Милена Крумова</i> ТЕКСТИЛНИ НАХОДКИ ОТ ГРОБОВЕ ОТ ТЕРИТОРИЯТА БЪЛГАРИЯ (V–III ВЕК ПР. Н. Е.)	17
<i>Иван Христов</i> АНТИЧНО СЕЛИЩЕ И КРЕПОСТ НА ПОЛУОСТРОВ АТИЯ В БУРГАСКИЯ ЗАЛИВ	31
<i>Иван Христов, Милен Николов</i> БЕЛЕЖКИ ВЪРХУ ИСТОРИЯТА И АРХЕОЛОГИЯТА НА КРЕПОСТТА ПРИ НОС ЕМИНЕ ДО С. ЕМОНА, ОБЩИНА НЕСЕБЪР	49
<i>Виолина Кирякова</i> НОВИ АМУЛЕТИ-ЛУНУЛИ ОТ ФОНДА НА НИМ	72
<i>Емилия Ценова</i> АНТИЧНА ЗЛАТНА ОГЪРЛИЦА ОТ ФОНДА НА НИМ	78
<i>Румен Иванов</i> СТРОИТЕЛНА КЕРАМИКА ОТ VARIANA	86
<i>Надежда Ботева, Константин Тотев</i> РЕЛИКВАРЪТ ОТ С. АГАТОВО, СЕВЛИЕВСКО – ОПИТ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ	98
<i>Никифор Тодоров</i> ПРОУЧВАНИЯ НА ЗАПАДНАТА КРЕПОСТНА СТЕНА В СЕКТОР „СЕВЕР“ НА ХЪЛМА ТРАПЕЗИЦА	117
<i>Надежда Ботева, Константин Тотев</i> ОЛОВЕН ЗНАК – ЕВЛОГИЯ ОТ БАЗИЛИКАТА „СВ. ПЕТЪР“ В РИМ, ОТКРИТ В КРЕПОСТТА ХОТАЛИЧ ДО ГР. СЕВЛИЕВО	127
<u>Цоня Дражева</u> , <i>Милен Николов</i> СРЕДНОВЕКОВНАТА КРЕПОСТ РУСОКАСТРО: ПРОУЧВАНИЯ, РЕЗУЛТАТИ, ПЕРСПЕКТИВИ	136
<i>Николай Марков</i> ОТНОВО ЗА СРЕБЪРНАТА ЧАША ОТ КРАЯ НА XIV– ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА XV ВЕК ОТ СБИРКИТЕ НА НИМ	148
НУМИЗМАТИКА, СФРАГИСТИКА, ЕПИГРАФИКА И МЕТРОЛОГИЯ	
<i>Владимир Пенчев</i> КОЛЕКТИВНА НАХОДКА СЪС СРЕБЪРНИ МОНЕТИ (ХЕМИХЕКТЕТА) НА ТРАКИЙСКИЯ ДИНАСТ САРАТОК, ОТ РАЙОНА НА СЕЛО ДОЛНОСЛАВ, АСЕНОВГРАДСКО	156

<i>Владимир Пенчев</i> МЕДНА МОНЕТА ОТ ЮСТИНИАН I ОТСЕЧЕНА В РАВЕНА, НАМЕРЕНА ПРИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В ПОМОРИЕ	160
<i>Румен Иванов, Росен Иванов</i> ВИЗАНТИЙСКИ МОЛИДОВУЛИ XI–XII ВЕК, ОТКРИТИ ПРИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ В ПЛОВДИВ	162
<i>Николай Марков</i> ГРАФИТ НА КИРИЛИЦА ВЪРХУ ПЕРПЕРА ОТ XIII ВЕК	166
<i>Владимир Пенчев</i> ТАЛЕРОВИ МОНЕТИ НА ХАБСБУРГСКИТЕ ИМПЕРАТОРИ И ТЕХНИ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯ (ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XVIII – ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА XIX ВЕК) ОТ ФОНДА НА НИМ, СОФИЯ	174
<i>Иван Христов</i> МЕТРОЛОГИЧНИ ПАМЕТНИЦИ ОТ ПРИСТАНИЩНАТА ЗОНА НА РАННОВИЗАНТИЙСКАТА КРЕПОСТ ХРИСОСОТИРА ПРИ ГР. ЧЕРНОМОРЕЦ	229
<i>Светлана Ганчева</i> МИЛИАРНА КОЛОНА НА ИМПЕРАТОР ТРАЯН ДЕЦИЙ (249–251 Г.) ОТ ДУРОСТОРИУМ	242

ИЗКУСТВОЗНАНИЕ

<i>Лора Ненковска, Цвета Евлогиева-Кацарова</i> НОВИ ИКОНИ В СБИРКА „ХРИСТИЯНСКО ИЗКУСТВО“ НА НИМ	248
--	-----

ИСТОРИЯ

<i>Николай Марков</i> БЪЛГАРО-УНГАРСКИ „СИТНЕЖИ“	255
<i>Цвета Райчевска</i> БЕЛЕЖКИ ЗА СРЕДНОВЕКОВНАТА БЪЛГАРСКА КРЕПОСТ ХОЛЪВНИК	281
<i>Николай Марков</i> ЗАПОЗНАВАНЕТО НА БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ СЪС ЗАХАРТА. КРАТКИ ИСТОРИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ	292

БЕЛЕЖКИ

<i>Михаил Симов</i> РУСКИ ОФИЦЕРИ С РАЗУЗНАВАТЕЛНИ МИСИИ НА БАЛКАНИТЕ В ГОДИНИТЕ ПРЕДИ РУСКО-ТУРСКАТА ОСВОБОДИТЕЛНА ВОЙНА	305
<i>Валентина Задгорска</i> 110 ГОДИНИ ОТ ПРОВЪЗГЛАСЯВАНЕТО НА НЕЗАВИСИМОСТТА НА БЪЛГАРИЯ	316
<i>Николай Кочанков</i> ХЪРВАТСКО-ГЕРМАНСКИТЕ ОТНОШЕНИЯ И БЪЛГАРСКАТА ДИПЛОМАЦИЯ (1941–1944 Г.)	323

ОТЗИВИ

Деян Рабовянов

„ВЕНЕЛИН БАРАКОВ. ГРАДЪТ ВЪВ ВТОРОТО БЪЛГАРСКО ЦАРСТВО. РАЖДАНЕ,
ТИПОЛОГИЯ И СТРУКТУРА.“ „ИЗДАТЕЛСТВО „АБАГАР“, ВЕЛИКО ТЪРНОВО,
2015. 424 С., 129 ОБРАЗА И 4 КАРТИ. 333

Витка Тошкова

НИКОЛАЙ КОЧАНКОВ. „БЪЛГАРИЯ И СЛОВАКИЯ (1938–1944): ПОЛИТИКА И
ДИПЛОМАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ ЮГОИЗТОК.“ ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ИЗДАТЕЛСТВО
„ФАБЕР“, 2017, 668 С. 358

Нина Вутова

НОВИ ИЗДАНИЯ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ОТ ОТДЕЛ „ИЗКУСТВОЗНАНИЕ, ЕТНОГРАФИЯ
И ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПРИ НИМ, ПРЕДСТАВЯЩИ
МУЗЕЙНИ КОЛЕКЦИИ 362

Ели Гуцева, Ралица Кацова

ДВЕ ВРЕМЕННИ ЕТНОГРАФСКИ ИЗЛОЖБИ В ЗАЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ
ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ 369

Димитър Василев, Ралица Кацова

НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ В СБИРКА „СЕЛСКИ БИТ“ И ПОСЛЕДВАЛАТА ИЗЛОЖБА
НА ГРАВИРАНИ МЕДНИ СЪДОВЕ 376

CONTENTS

ARCHAEOLOGY

<i>Martin Hristov</i> INTERESTING EARLY BRONZE AGE STONE VESSEL FROM THE COLLECTION OF THE VILLAGE OF SVEZHEN, PLOVDIV PROVINCE	11
<i>Milena Krumova</i> TEXTILE FINDS FROM GRAVES ON THE TERRITORY OF BULGARIA (5TH – 3RD CENTURY BC)	17
<i>Ivan Hristov</i> AN ANCIENT SETTLEMENT AND FORTRESS ON THE ATIA PENINSULA IN THE BAY OF BURGAS	31
<i>Ivan Hristov, Milen Nikolov</i> NOTES ON THE HISTORY AND ARCHAEOLOGY OF THE FORTRESS ON CAPE EMINE NEAR THE VILLAGE OF EMONA, MUNICIPALITY OF NESEBAR	49
<i>Violina Kiryakova</i> NEW AMULETS-LUNULAE FROM THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF HISTORY	72
<i>Emilia Tsenova</i> ANTIQUE GOLD NECKLACE FROM THE COLLECTION OF NMH	78
<i>Rumen Ivanov</i> BUILDING CERAMICS FROM VARIANA	86
<i>Nadezhda Boteva, Konstantin Totev</i> THE RELIQUARY FROM THE VILLAGE OF AGATOVO, SEVLIEVO MUNICIPALITY. AN ATTEMPT AT IDENTIFICATION	98
<i>Nikifor Todorov</i> ARCHAEOLOGICAL RESEARCHES AT THE WESTERN FORTRESS WALL IN THE NORTHERN SECTOR ON TRAPEZITSA	117
<i>Nadezhda Boteva, Konstantin Totev</i> LEAD SIGN-EULOGIE FROM THE ST. PETER BASILICA IN ROME, FOUND IN THE FORTRESS OF HOTALICH NEAR SEVLIEVO	127
<u><i>Tsonia Drazheva</i></u> , <i>Milen Nikolov</i> THE MEDIEVAL FORTRESS OF RUSOKASTRO: STUDIES, RESULTS, PERSPECTIVES	136
<i>Nikolay Markov</i> AGAIN ABOUT THE SILVER CUP FROM THE END OF THE 14TH – FIRST HALF OF THE 15TH CENTURY IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF HISTORY	148

NUMISMATICS, SPHRAGISTICS, EPIGRAPHICS AND METROLOGY

Vladimir Penchev

COLLECTIVE HOARD OF SILVER COINS (HEMIHECTES) OF THE THRACIAN
DYNAST SARATOK FROM DOLNOSLAV, MUNICIPALITY OF ASENOVGRAD 156

Vladimir Penchev

COPPER COIN OF JUSTINIAN I, MINTED IN RAVENNA AND FOUND IN THE
ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS IN POMORIE 160

Rumen Ivanov, Rosen Ivanov

BYZANTINE MOLYBDOBULLAE FROM THE 11TH-12TH CENTURY, FOUND DURING
THE ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS IN PLOVDIV 162

Nikolay Markov

GRAFFITI WITH CYRILIAN LETTERS ON A PERPERA FROM THE 13TH CENTURY 166

Vladimir Penchev

THALER COINS OF THE HABSBURG EMPERORS AND THEIR DIVISIONS (SECOND
HALF OF THE 18TH – FIRST HALF OF THE 19TH CENTURY) FROM THE NUMISMATIC
COLLECTION OF NMH, SOFIA 174

Ivan Hristov

METROLOGICAL ITEMS FROM THE HARBOUR ZONE OF THE EARLY BYZANTINE
FORTRESS OF HRISOSOTIRA NEAR THE TOWN OF CHERNOMORETS 229

Svetlana Gancheva

A MILEARIUM OF EMPEROR TRAIANUS DECIUS (249–251 AD)
FROM DUROSTORUM 242

ART STUDIES

Lora Nenkovska, Tsveta Evlogieva-Katsarova

NEW ICONS IN THE CHRISTIAN ART COLLECTION 248

HISTORY

Nikolay Markov

BULGARO-HUNGARIAN "FRAGMENTS" 255

Tsveta Raychevska

NOTES ON THE MEDIEVAL FORTRESS OF HOLAVNIK 281

Nikolay Markov

HOW THE BALKAN PEOPLE GOT ACQUAINTED WITH THE SUGAR. BRIEF
HISTORICAL NOTES 292

Mihail Simov

RUSSIAN OFFICERS WITH INTELLIGENCE MISSIONS IN THE BALKANS IN THE
YEARS BEFORE THE RUSSIAN-TURKISH LIBERATION WAR 305

Valentina Zadgorska

110 YEARS SINCE THE PROCLAMATION OF BULGARIA'S INDEPENDENCE 316

<i>Nikolay Kochankov</i> CROATIAN-GERMAN RELATIONS AND BULGARIAN DIPLOMACY (1941–1944)	323
---	-----

REVIEWS

<i>Deyan Rabovyanov</i> VENELIN BARAKOV. THE CITY IN THE SECOND BULGARIAN KINGDOM. E MERGENCE, TYPOLOGY AND STRUCTURE. ABAGAR PUBLISING HOUSE, VELIKO TARNOVO, 2015. 424 P., 129 FIGURES AND 4 MAPS	333
--	-----

<i>Vitka Toshkova</i> NIKOLAY KOCHANKOV. BULGARIA AND SLOVAKIA (1938–1944): POLITICS AND DIPLOMACY IN THE SOUTH EAST OF EUROPE. Veliko Tarnovo, Faber Publishing House, 2017, 668 p.	358
---	-----

<i>Nina Vutova</i> NEW EDITIONS OF SPECIALISTS FROM THE DEPARTMENT OF ART STUDIES, ETHNOGRAPHY AND INTERDISCIPLINARY STUDIES AT THE NATIONAL MUSEUM OF HISTORY PRESENTING MUSEUM COLLECTIONS	362
---	-----

<i>Eli Gutseva, Ralitsa Katsova</i> TWO TEMPORARY ETHNOGRAPHIC EXHIBITIONS IN THE NATIONAL MUSEUM OF HISTORY	369
--	-----

<i>Dimitar Vasilev, Ralitsa Katsova</i> NEWLY ACQUIRED OBJECTS IN THE "RURAL LIFESTYLE" COLLECTION AND THE SUBSEQUENT EXHIBITION OF ENGRAVED COPPER VESSELS	376
---	-----